

บทที่ 5

สรุป และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

จากการศึกษาเรื่องการประเมินผลโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูของธนาคารออมสิน ในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ สมาชิกโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูที่ได้รับเงินกู้ตามโครงการจากธนาคารออมสินไปแล้ว โดยมีการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) จำนวน 600 ตัวอย่าง สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ใช้วิธีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลโดยออกแบบสอบถาม (questionnaire) และข้อมูลจากหน่วยงานเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู รายงานผลการดำเนินงานจากธนาคารออมสิน และเอกสารที่เกี่ยวข้องที่มีผู้รวบรวมไว้ ซึ่งในการวิเคราะห์เกี่ยวกับการประเมินผลโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูของธนาคารออมสินในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูนได้ใช้แบบจำลองโลจิท (logit model) โดยเทคนิควิธีการวิเคราะห์การประมาณภาวะความน่าจะเป็นสูงสุด (maximum likelihood estimates : MLE) และเทคนิควิเคราะห์โดยวิธี marginal effects

ผลการศึกษาการประเมินผลโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูของธนาคารออมสิน ในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูน พบว่า สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 60) มีอายุอยู่ระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 78.30) สถานภาพของสมาชิกส่วนใหญ่สมรส (ร้อยละ 78.70) ระดับการศึกษาส่วนใหญ่เรียนจบระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 79.80) และส่วนใหญ่รับราชการในระดับซี 7 (ร้อยละ 68.20) มีอัตราเงินเดือนอยู่ในช่วง 15,001-20,000 บาท (ร้อยละ 38.00) ส่วนใหญ่มีสมาชิกในครัวเรือน 4-6 คน (ร้อยละ 64.20) และมีภาระต้องส่งบุตรเรียน (ร้อยละ 81.70) ซึ่งจำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนมีจำนวน 2 คน (ร้อยละ 48.60) สมาชิกส่วนใหญ่มีภาระอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาญาติพี่น้อง (ร้อยละ 67.70) และจำนวนบิดามารดา ญาติพี่น้องที่ต้องอุปการะเลี้ยงดูอยู่ระหว่าง 1-2 คน (ร้อยละ 80.30) สมาชิกส่วนใหญ่มีรถยนต์ส่วนตัวในการเดินทาง (ร้อยละ 83.70) และที่บ้านของสมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีเครื่องปรับอากาศใช้ (ร้อยละ 70.00) คู่สมรสของสมาชิกส่วนมากประกอบอาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 46.20) สมาชิกส่วนใหญ่มีการออมเงินเพื่ออนาคต (ร้อยละ 78.70) จำนวนเงินออมเพื่ออนาคตไม่เกิน 1,000 บาทต่อเดือน (ร้อยละ 67.40) ส่วนใหญ่

มีภาระหนี้สินทั้งในระบบและนอกระบบไม่เกิน 1,000,000 บาท (ร้อยละ 60.70) และได้รับเงินกู้จากโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูไม่เกิน 500,000 บาท (ร้อยละ 41.80) สมาชิกส่วนใหญ่ยังเป็นสมาชิกของสหกรณ์ออมทรัพย์ครู (ร้อยละ 63.30) และไม่มีภาระหนี้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู (ร้อยละ 76.00) แต่คนที่ยังมีภาระหนี้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูจะมีจำนวนภาระหนี้อยู่ระหว่าง 100,000-500,000 บาท (ร้อยละ 55.60) สมาชิกส่วนใหญ่ยังคงมีภาระผ่อนชำระหนี้อื่นๆนอกจากหนี้ตามโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู (ร้อยละ 65.70) และจำนวนหนี้สินอื่นๆก็ต้องผ่อนชำระอยู่ระหว่าง 100,000-500,000 บาท (ร้อยละ 49.20) สมาชิกส่วนใหญ่ทราบและเข้าใจกฎระเบียบและหลักเกณฑ์ของโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู (ร้อยละ 94.70) และมีส่วนร่วมในการประชุมสัมมนาของเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู (ร้อยละ 73.50) โดยสมาชิกส่วนใหญ่มีความสนใจในการออมเงินที่จะเข้ากองทุนเครือข่ายพัฒนาชีวิตครู (ร้อยละ 95.50) และจำนวนเงินออมที่จะเดือนละไม่เกิน 500 บาท (ร้อยละ 99.50) สมาชิกส่วนใหญ่มีการประกอบอาชีพเสริมนอกจากการรับราชการ (ร้อยละ 62.80) ซึ่งมีรายได้จากการประกอบอาชีพเสริมเดือนละไม่เกิน 5,000 บาท (ร้อยละ 76.40) สมาชิกส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายทางสังคมที่เรียกว่า ภาษีสังคมเดือนละ 500 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 65.70) และส่วนใหญ่ยังต้องการกู้เงินเพิ่มหลังจากที่ได้รับเงินกู้ตามโครงการไปแล้ว (ร้อยละ 66.80) ซึ่งจำนวนเงินที่ต้องการกู้เพิ่มอยู่ระหว่าง 50,001-500,000 บาท (ร้อยละ 66.80) สมาชิกส่วนใหญ่มีเงินเดือนคงเหลือสุทธิเดือนละไม่เกิน 10,000 บาท (ร้อยละ 88.20) และมีเงินเดือนเพียงพอในการชำระหนี้ (ร้อยละ 77.20) โดยสมาชิกส่วนใหญ่ต้องผ่อนชำระหนี้สินทั้งในระบบและนอกระบบเดือนละไม่เกิน 10,000 บาท (ร้อยละ 47.50) และสมาชิกส่วนใหญ่ไม่สามารถแก้ไขหนี้ได้อย่างเบ็ดเสร็จ (ร้อยละ 66.70)

จากการวิเคราะห์ logit model พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการไม่สามารถแก้ไขหนี้ได้อย่างเบ็ดเสร็จของสมาชิกได้แก่ (1) การมีเครื่องปรับอากาศใช้ในบ้าน จะทำให้ครอบครัวของสมาชิกมีการใช้กระแสไฟฟ้ามาก จึงทำให้มีค่าใช้จ่ายในครอบครัวสูง (2) การมีค่าใช้จ่ายทางสังคม หรือที่เรียกว่าภาษีสังคม คือ ค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการได้รับบัตรเชิญไปร่วมงานต่างๆ ในหมู่ญาติหรือคนรู้จักในสังคม ก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้สมาชิกมีค่าใช้จ่ายสูง (3) การมีเงินเดือนเพียงพอในการชำระหนี้เป็นปัจจัยที่สำคัญในการแก้ไขหนี้ หากไม่มีเงินเดือนเพียงพอในการชำระหนี้ก็ไม่สามารถแก้ไขหนี้ให้เบ็ดเสร็จได้ (4) จำนวนเงินเดือนคงเหลือสุทธิต่อเดือนของสมาชิก จะมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต หากมีเงินเดือนคงเหลือสุทธิต่อเดือนน้อยย่อมส่งผลกระทบต่อความสามารถในการแก้ไขหนี้ (5) การเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครู มีผลต่อการไม่สามารถแก้ไขหนี้ได้เบ็ดเสร็จเนื่องจาก

สมาชิกสามารถกู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูได้อีก ซึ่งไม่สามารถควบคุมได้ (6) จำนวนเงินกู้ที่มีภาระผ่อนชำระกับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู หากยังมีเงินกู้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ครูก็แสดงว่าสมาชิกยังไม่สามารถแก้ไขหนี้ได้เบ็ดเสร็จ (7) จำนวนเงินรายได้ที่เกิดจากการประกอบอาชีพเสริมอื่นๆ นอกจากการรับราชการ เป็นการเสริมสร้างรายได้นอกจากรายได้หลัก คือ เงินเดือน ซึ่งจะทำให้สมาชิกมีศักยภาพทางการเงินดีขึ้น (8) จำนวนภาระหนี้ที่มีอยู่ทั้งในระบบและนอกระบบของสมาชิก การมีภาระหนี้จำนวนมากจะทำให้การไม่แก้ไขหนี้ได้เบ็ดเสร็จเพิ่มขึ้นด้วย เพราะขึ้นอยู่กับ (9) จำนวนเงินกู้ที่ได้รับจากโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครู หากสมาชิกได้รับเงินกู้ไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้อื่นๆ ที่มีอยู่สมาชิกก็ไม่สามารถแก้ไขหนี้ให้เบ็ดเสร็จได้ และ (10) ความต้องการกู้เงินเพิ่มหลังจากได้เงินกู้จากโครงการไปแล้ว สมาชิกส่วนใหญ่ที่มีการแก้ไขหนี้ไม่เบ็ดเสร็จยังมีความต้องการกู้เงินเพิ่มอีก

5.2 ข้อเสนอแนะ

การศึกษาค่าประเมินผล โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูของธนาคารออมสิน ในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดลำพูนนี้ ผลการศึกษาทำให้ทราบถึงปัญหาและสาเหตุที่ทำให้สมาชิกไม่สามารถแก้ไขหนี้ได้อย่างเบ็ดเสร็จตามเจตนารมณ์ของโครงการ และผลที่ได้จากการศึกษานี้ควรนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับองค์กรหรือสถาบัน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจะได้ทำการปรับปรุง เปลี่ยนแปลง ตลอดจนการพัฒนาโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูให้เป็นโครงการที่มีประสิทธิภาพ และสามารถช่วยแก้ไขปัญหให้กับสมาชิกของโครงการ ได้อย่างแท้จริง อีกทั้งจะได้ขยายโครงการนี้ไปสู่หน่วยงานราชการที่สังกัดกระทรวงอื่นๆ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและประเทศชาติ ดังนั้นจึงมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1) จากผลการศึกษาซึ่งพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการไม่สามารถแก้ไขหนี้ได้อย่างเบ็ดเสร็จของสมาชิกที่สำคัญคือ จำนวนภาระหนี้สินที่มีทั้งในระบบและนอกระบบ ซึ่งในข้อนี้ทางที่ดีในการขอสินเชื่อของสมาชิกควรแจ้งภาระหนี้ทั้งหมดที่มีให้กับธนาคาร เพื่อจะได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่แท้จริง และพนักงานสินเชื่อของธนาคารออมสินก็ควรจะมีการสอบถาม หรือ มีการสัมภาษณ์ผู้ขอกู้ในเบื้องต้นเกี่ยวกับภาระหนี้สินที่มีทั้งหมดด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

2) การเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครู และการที่สมาชิกยังมีภาระหนี้เงินกู้กับสหกรณ์ออมทรัพย์ครู แสดงว่ายังมีการแก้ไขหนี้ไม่เบ็ดเสร็จ หรือไม่เสร็จสิ้นเพราะสมาชิกยังมีการ

ผ่อนชำระหนี้หลายทาง ดังนั้นควรจะมีการรวบรวมหนี้ให้หมดและไม่มีการก่อหนี้เพิ่มภายหลัง เพื่อจะได้พัฒนาศักยภาพทางการเงินของสมาชิกโครงการให้ดียิ่งขึ้น แต่ถ้ายังมีการกู้เงินต่อไปเรื่อยๆ ปัญหาที่ไม่ถูกแก้ไข สมาชิกก็ยังคงมีภาระหนี้สินมากตามเดิม

3) การมีค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น ค่าใช้จ่ายในครอบครัว ค่าใช้จ่ายทางสังคมที่เรียกว่า ภาษีสังคมในปริมาณที่สูง ซึ่งในส่วนนี้ก็จะขึ้นอยู่กับสมาชิกโครงการว่าจะสามารถลดค่าใช้จ่ายบางส่วนที่ไม่จำเป็นได้มากน้อยเพียงใด ถ้าวัดได้ก็จะทำให้ฐานะทางการเงินดีขึ้นด้วย ดังนั้นจึงควรดำเนินชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง รู้จักการประมาณตนในการใช้จ่ายให้สมฐานะ และมีการใช้จ่ายอย่างระมัดระวัง ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย

4) การมีเงินเดือนเพียงพอในการชำระหนี้ และมีเงินคงเหลือสุทธิต่อเดือน ตลอดจนมีรายได้เสริมจากการประกอบอาชีพอื่นๆ นอกจากการรับราชการ ในส่วนนี้จะเกี่ยวกับความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity) และความสามารถมีเงินคงเหลือเพื่อใช้จ่ายในครอบครัวของสมาชิกแต่ละคน ถ้าหากสมาชิกที่มีรายได้อื่นๆเสริมนอกจากรายได้ที่เป็นเงินเดือนประจำแล้วจะทำให้ฐานะทางการเงินของสมาชิกดีขึ้น ดังนั้นสมาชิกโครงการควรมีการประกอบอาชีพเสริมตามที่ตนเองถนัดได้จะเป็นสิ่งที่ดี

5) จำนวนเงินกู้ที่ได้รับจากโครงการและความต้องการกู้เงินเพิ่ม ซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ที่แก้ไขหนี้ไม่เบ็ดเสร็จยังมีความต้องการกู้เงินเพิ่มเติม แสดงว่าธนาคารออมสินควรมีการวิเคราะห์ภาระหนี้สินของสมาชิกให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งอาจจะเกิดจากไม่ได้มีการสอบถามภาระหนี้อื่นๆเพิ่มในขณะที่ทำการวิเคราะห์สินเชื่อ จึงทำให้รวบรวมภาระหนี้ของสมาชิกได้ไม่หมด หรือไม่สมาชิกก็ควรแจ้งภาระหนี้ให้ธนาคารทราบทั้งหมดด้วย เพื่อจะได้ไม่ต้องมีการขอเงินเพิ่มทีหลัง

5.3 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) ควรจะมีการศึกษาลักษณะนี้ในเขตพื้นที่จังหวัดอื่นๆ หรือภาคอื่นๆของประเทศด้วย ซึ่งจะทำให้ได้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคอื่นๆ เพิ่มเนื่องจากโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูได้เปิดให้บริการเกือบทั่วประเทศแล้วในปัจจุบัน

2) นอกจากการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัญหาและสาเหตุของการแก้ไขหนี้ของสมาชิกแล้วควรมีการศึกษาเรื่องความพึงพอใจของสมาชิกที่ใช้บริการสินเชื่อกับโครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาชีวิตครูของธนาคารออมสินด้วย ตลอดจนศึกษาเรื่องประสิทธิภาพของโครงการที่มีผลต่อ

การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศด้วย เพื่อจะทำให้รับทราบข้อมูลได้มากยิ่งขึ้นอันจะนำไปสู่การพัฒนาโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

3) ควรมีการศึกษาตามต้องการสินเชื่อประเภทนี้ของข้าราชการที่สังกัดหน่วยงาน หรือ กระทรวงอื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อจะได้ทราบความต้องการ และสามารถขยายการให้สินเชื่อตามโครงการออกไปยังหน่วยงาน หรือกระทรวงอื่นๆ ได้ด้วย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved